

Medisinfrie tilbuds rolle i psykisk helsevern

Kari Standal

psykologspesialist,#ph.d.-kandidat #Ahus, DPS Nedre Romerike

Kristin Heiervang

seniorforsker,#ph.d., psykolog# Ahus#og#FOU-avdelingen,#UiO

For at medisinfrie enheter skal gi mening, må man forstå bakgrunnen for behovet. I Psykologtidsskriftets novemhernummer tar Jan Ivar Røssberg til orde for at debatten om medisinfri behandling først og fremst burde handle om hvordan vi kan forbedre psykososiale behandlingsmetoder og samtidig begrense feil- og overmedisinering. Vi slutter oss til at dette er et viktig overordnet fokus. Røssberg kritiserer videre begrepet medisinfri, slik han har gjort i flere innlegg. Røssbergs erfaring er at pasienter på direkte spørsmål forteller at de hverken er overtalt eller tvunget til å ta medisinerne. Dette stemmer sikkert i mange tilfeller, men her er erfaringene delte, og vi tror dette er noe av kilden til kontroversene omkring medisinfri behandling. For at medisinfrie enheter skal gi mening, må man forstå bakgrunnen for behovet.

I vår studie av folks grunner for å ønske seg et medisinfritt behandlingstilbud (Standal et al., 2021) oppgir halvparten at grunnen er erfaringer med press om å bruke medisiner i ordinære tilbud, og over 60 % oppgir opplevd press eller mangel på alternativer som grunn.

De ønsker seg et tilbud der de er trygge på at fokuset er et annet.

Drøye 15 % angir å ikke ha blitt respektert for ønsket om å ikke bruke medisiner i behandling siste halvår før innleggelsen. Dette er personer som er i frivillig behandling, og intervjubeskrivelser tegner et bilde av et betydelig uformelt press i situasjoner der pasienter skal ha valgmuligheter med hensyn til medisiner. De ønsker seg et tilbud der de er trygge på at fokuset er et annet. Navnet «medisinfritt» signaliserer dette. For å forbedre psykososiale behandlingstilbud kan medisinfrie enheter spille en rolle som spydspiss for bruk av samvalg på dette området.

Referanser

Standal, K., Solbakken, O.A., Rugkåsa, J., Martinsen, A.R., Halvorsen, M.S., Abbass, A., & Heiervang, K.S. (2021). Why Service Users Choose Medication-Free Psychiatric Treatment: A Mixed-Method Study of User Accounts. Patient preference and adherence, 15, 1647 - 1660. doi:<https://doi.org/10.2147/PPA.S308151>